

Obsah

1.	Zpracování empirických dat.....	13
1.1.	Úvod.....	13
1.2.	Sestavení histogramu	14
1.3.	Statistické charakteristiky polohy empirických rozdělení.....	16
1.4.	Charakteristiky variability	21
2.	Základy počtu pravděpodobnosti	26
2.1.	Úvod.....	26
2.2.	Podmíněná pravděpodobnost a průnik jevů	27
2.3.	Sjednocení jevů	29
2.4.	Bayesův vzorec a věta o úplné pravděpodobnosti	29
3.	Základní pravděpodobnostní rozdělení pro modelování empirických dat	31
3.1.	Diskrétní náhodné veličiny	31
3.2.	Pravděpodobnostní modely diskrétní.....	34
3.2.1.	Alternativní rozdělení	34
3.2.2.	Binomické rozdělení	34
3.2.3.	Relativní binomické rozdělení	35
3.2.4.	Hypergeometrické rozdělení.....	36
3.2.5.	Poissonovo rozdělení.....	38
3.2.6.	Geometrické rozdělení	39
3.2.7.	Negativní binomické rozdělení	39
3.3.	Spojitě náhodné veličiny	40
3.4.	Pravděpodobnostní modely spojitě	43
3.4.1.	Rozdělení rovnoměrné	43
3.4.2.	Rozdělení exponenciální.....	43
3.4.3.	Normální rozdělení a normované normální rozdělení.....	45
3.4.4.	Weibullovo rozdělení.....	50
3.4.5.	Logaritmicko-normální rozdělení.....	51
3.4.6.	Dvourozměrné normální rozdělení	52
3.5.	Hledání modelu pro empirická data.....	52
4.	Výběrová zkoumání.....	57

4.1.	Výběrový soubor a rozdělení výběrových charakteristik.....	57
4.2.	Teoretická rozdělení (exaktní)	59
4.2.1.	Rozdělení χ^2	59
4.2.2.	Rozdělení T (Studentovo)	61
4.2.3.	Rozdělení F (Fisher–Snedecorovo)	62
4.3.	Statistický odhad.....	63
4.4.	Testování statistických hypotéz.....	69
4.4.1.	Úvod.....	69
4.4.2.	Chyba 1. a 2. druhu, síla testu	71
4.4.3.	Testy jednovýběrové	74
4.4.4.	Testy dvouvýběrové.....	76
4.4.5.	Testy vícevýběrové (ANOVA)	83
5.	Regresní a korelační analýza.....	87
5.1.	Úvod.....	87
5.2.	Jednoduchá lineární a nelineární regresní a korelační analýza	87
5.3.	Vícenásobná regresní a korelační analýza lineární.....	97
6.	Navrhování experimentů (Design of experiments).....	104
7.	Prognózování a indexní analýza	115
7.1.	Regresní analýza v prognózování	115
7.2.	Vyrovnaní časových řad pomocí klouzavých průměrů	117
7.3.	Indexní analýza	119
7.3.1.	Souhrnné srovnání indexy u nescítelných extenzitních veličin	119
7.3.2.	Souhrnné srovnávání indexy u sčítatelných extenzitních veličin	121
8.	Modely lineárního programování	124
8.1.	Úvod.....	124
8.2.	Grafické řešení	125
8.3.	Řešení simplexovou metodou	126
8.4.	Řešení v MS Excel	130
8.5.	Duální úloha	134
8.6.	Kritérium neohraničenosti	136
8.7.	Kritérium jednoznačnosti.....	137
8.8.	Různé druhy LP problémů.....	139

8.8.1.	Kapacitní úloha.....	139
8.8.2.	Adjungovaný tvar LP problému	140
8.8.3.	Směšovací problém.....	141
8.8.4.	Řezné plány	143
8.8.5.	Dopravní úloha	146
8.8.6.	Okružní dopravní problém	148
8.8.7.	Investice do reklamy	150
9.	Modely návazných procesů	151
9.1.	Metoda CPM	151
9.2.	Metoda PERT.....	154
9.3.	Optimalizace síťového grafu	157
10.	Modely řízení zásob	162
10.1.	Úvod.....	162
10.2.	Deterministické modely	163
10.2.1.	Model pro stanovení optimální velikosti dávky (0, q)	163
10.2.2.	Model pro stanovení optimální dávky i-té položky (0, q)	166
10.2.3.	Model typu (S, q).....	169
10.3.	Stochastické modely optimalizace zásob.....	171
10.3.1.	Statické modely	171
10.3.2.	Dynamické modely	173
10.4.	Úvod.....	177
10.5.	Pravděpodobnostní charakteristiky ve spolehlivosti	178
10.6.	Exponenciální a Weibullovo rozdělení ve spolehlivosti	180
10.7.	Model optimalizace nákladů údržby jednotek	184
10.7.1.	Model optimalizace nákladů údržby jednotek – spojitá náh. veličina	185
10.7.2.	Model optimalizace nákladů údržby jednotek – diskrétní náh. veličina..	188
11.	Modely spolehlivosti soustav	191
11.1.	Sériová soustava	191
11.2.	Paralelní soustava	194
11.3.	Kombinované soustavy	196
11.4.	Optimalizace počtu záloh – paralelní soustava	197
12.	Metody analýzy rizik	198

12.1.	Úvod.....	198
12.2.	Analýza rizik – odhad a zhodnocení rizika.....	198
12.3.	FMEA (Failure Mode and Effect Analysis).....	200
12.4.	Fault Tree Analysis (FTA).....	203
13.	Modely hromadné obsluhy.....	205
13.1.	Úvod.....	205
13.2.	Modelování vstupu požadavků a trvání obsluhy.....	207
13.3.	Pravděpodobnostní charakteristiky systému hromadné obsluhy.....	208
13.4.	Model $M M 1$ otevřený.....	210
13.4.1.	Exaktní výpočet.....	211
13.4.2.	Simulace systému $M/M/1$	213
13.5.	Model $M M s$ otevřený.....	216
13.6.	Optimalizace otevřeného SHO.....	217
13.7.	Modely $M/M/1/K$ a $M/M/s/K$	220
13.8.	Model $M M s$ uzavřený a jeho optimalizace.....	222
14.	Modely vícekritériální hodnocení.....	229
14.1.	Úvod.....	229
14.2.	Metody stanovení vah kritérií.....	231
14.2.1.	Metoda pořadí.....	231
14.2.2.	Metoda bodovací.....	231
14.2.3.	Metoda párového srovnávání.....	232
14.2.4.	Saatyho metoda.....	233
14.3.	Metody ohodnocení variant.....	236
14.3.1.	Metoda pořadové funkce.....	236
14.3.2.	Metoda bodovací.....	237
14.3.3.	Metoda bazické varianty.....	239
14.3.4.	Metoda funkce užitku.....	240
14.3.5.	Metoda váženého součtu (WSA).....	240
14.3.6.	Metoda AHP.....	241
14.3.7.	Metoda Topsis.....	243
14.3.8.	Závěrečné srovnání.....	246
14.4.	Metoda analýzy obalu dat (DEA).....	247

14.4.1.	Vstupově orientovaný CCR model	249
14.4.2.	Výstupově orientovaný CCR model	253
14.4.3.	Vstupově orientovaný BCC model	253
14.5.	Rozhodování za nejistoty a neurčitosti	255
15.	Simulační modely pro podporu rozhodování	258
15.1.	Úvod.....	258
15.2.	Geometrická metoda	259
15.3.	Vytváření pseudonáhodných čísel z rozdělení diskrétní náhodné veličiny	260
15.4.	Metoda pravděpodobnostní transformace	262
15.5.	Příklad simulace údržby.....	263
15.6.	Simulace síťového grafu – trojúhelníkové rozdělení.....	265
15.7.	Simulace pseudonáhodných čísel z normálního rozdělení.....	269
15.8.	Použití simulací při vícekritériálním rozhodování.....	271
16.	Modelování nákladů technologických procesů	274
16.1.	Tvorba nákladových modelů.....	274
16.2.	Case Study	275
16.2.1.	Účel a požadovaná podrobnost modelu a výstupy modelu	275
16.2.2.	Definice procesu transformace vstupů na výstupy	277
16.2.3.	Stanovení nákladových položek.....	280
16.2.4.	Vytvoření modelu, jeho naplnění, testování a verifikace funkčnosti	289
16.2.5.	Tvorba uživatelských výstupů	291
16.2.6.	Interpretace, citlivostní analýza, break-even point a what-if analýzy.....	292
17.	Rozhodování o investičních projektech.....	296
17.1.	Úvod do problematiky.....	296
17.2.	Case Study	297
17.2.1.	Kvantifikace investičních výdajů	297
17.2.2.	Určení výnosů/přínosů investice	298
17.2.3.	Určení provozních nákladů spojených s investicí	299
17.2.4.	Výpočet cash-flow generovaného investicí	300
17.2.5.	Výpočet statických ukazatelů.....	302
17.2.6.	Diskontování cash-flow	303
17.2.7.	Výpočet dynamických ukazatelů	304

17.2.8.	Analýza rizik, citlivostní analýza	306
17.2.9.	Simulace investičního projektu	310
17.2.10.	Komplexní vyhodnocení, formulace doporučení/rozhodnutí.....	313
18.	Literatura	315